
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אדם ורפואה- חלק א' - 96119

תאריך עדכון אחרון 07-01-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: רפואה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: עין כרם עין כרם

מורה אחראי על הקורס (רכז): דר' דרורית עטיאס ודר' מיכי פיליפס

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: droritas@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בימי רביעי, בתאום מראש

מורי הקורס:

ד"ר מיכי פיליפס,
ד"ר דרורית שליפשטיין- עטיאס,
ד"ר בועז נחמיאס,
ד"ר עדי פינקלשטיין,
מר ישראל לקס,
ד"ר הודיה כהן,
ד"ר רחל מרנס,
גב מלכה סלע,
ד"ר אהוד לבל,
גב גילי בידרמן,
ד"ר אוהד אבני,
ד"ר בטינה בירמנס,
גב אורלי קוזין-מלאכי,
ד"ר אחינועם לב שגיא,
ד"ר נעמי ויזר פולק,
ד"ר הלי אלכסנדרוני,
גב רבקה הראל,
ד"ר דליה מור,
פרופ מיכאל מאיר,
ד"ר אסף גפן,
ד"ר נועה גרוס אבן זהר,
ד"ר מתן גרוס,
ד"ר אלכס גיזונטרמן,
ד"ר שרית שחרור קרני,
ד"ר ווסים מגן;אָהד,
ד"ר גלעד שפיגל,
ד"ר אוהד אבן אור,
גב חני סטופר הינדן,
ד"ר חוה גדסי,
גב אסטל רובינשטיין,
ד"ר חנן שאול,
גב מוריה שמידע

תאור כללי של הקורס:

החברה מדעי מתחומי נושאים המשלב אקדמי תחום הוא, (ורפואה אדם) *Medical Humanities* והרוח, מתוך כוונה להדגיש את ההיבטים האנושיים של עבודתו של הרופא. ההתפתחויות המדעיות והטכנולוגיות מרחיקות הלכת המאפיינות את הרפואה המודרנית מבליטות את הצורך בתנועה אל עבר מדעי הרוח והחברה, כדי לקדם את האתגרים המתחדשים של: תקשורת רופא-מטופל, אתיקה רפואית מול חולים ומשפחות החשופים לשפע של אינפורמציה ובחירה, רב תרבותיות, וערכים של איכות חיים, כבוד החולה, טיפול מקל סבל והיכולת לפתח חמלה.

התפתחות המדע ושפע האינפורמציה הרפואית גרמו לעיתים לרופא לאבד את "המגע האנושי" שהחולים צמאים לו. מהצד השני, רופאים סובלים משחיקה ומתסכול מתמשך, על רקע הגברת חלקם של תפקידים ביורוקרטים בעבודתם, המרוץ אחר ידע והתחרות בעולם האקדמי. חינוך רפואי- הומניסטי מייצר רופאים שיודעים להעריך היסטוריה, ספרות ואמנות ולפיכך גם סיפורי- חיים והבדלים בין אישיים ובין תרבותיים. הרופא שהוא תוצר של חינוך כזה ידע להכיר את מטופליו

כאנשים, וידע להעניק טיפול אכפתי וחומל.
במסגרת התכנית נלמד מבואות לתקשורת רופא-מטופל, אתיקה רפואית ברמה הבסיסית, כשירות
תרבותית, ופרופסיונליזם. בסיומו של הקורס נדע להכיר את האדם שבחולה ואת האדם שבנו -
הרופאים לעתיד.
להלן תכנית הלימודים לשנה א'.

קורס אדם ורפואה א'

כללי

1. הקורס מיועד לתלמידי שנה א' רפואה.
2. היקף הקורס: 4 נ"ז.
3. מבנה הקורס: הקורס ניתן במשולב באמצעי הוראה מגוונים, בהם מעט הרצאות פרונטליות, תרגולים בקבוצות קטנות וביקור במחלקות. הרצאות יועברו פרונטלית בסמסטר א' או שיוקלטו ויועברו לסטודנטים ללמידה עצמית. מפגשי הקבוצות הקטנות יהיו פרונטליות.
4. נושאי הקורס: בסמסטר א' תקשורת רופא - מטופל, רקע כשירות תרבותית, התחלת כישורים קליניים: תצפית. סימסטר ב': כשירות תרבותית, אתיקה ברמה בסיסית וחזרה על תקשורת. כל התרגילים יערכו בקבוצות קטנות בפקולטה בהדרכת שני מדריכים, בד"כ רופאים מדיסציפלינות שונות, וכן מדריכים ממקצועות נושקים לרפואה כמו עבודה סוציאלית, אנתרופולוגיה רפואית חוקרים, ועוד.
5. מרכזת: דר' דרורית עטיאס
6. קיימת חובת השתתפות בהרצאות בתרגולים וביקורים במחלקות.
7. מטלות שנתיות- בסמסטר א': כתיבה רפלקטית, הכנת עבודות חקר בנושא כשירות תרבותית בסמסטר ב':
הצגת עבודות כשירות תרבותית
מבחן משוב על ראיון מוסרט, כתיבה רפלקטיבית.
8. ציון הקורס: שנתי. מבחן משוב על ראיון מוסרט, ציון על העבודה בכשירות תרבותית והערכת מדריכים.

מטרות הקורס:

מטרות התכנית

- עם סיום הלימודים יוכל הסטודנט המסיים את לימודיו
1. להשתמש בידע ותפיסות הלקוחים ממדעי החברה, מדעי הרוח ומדעי ההתנהגות להתמודדות עם בעיות בריאות של חולים ובני משפחותיהם.
 2. לנהל תקשורת יעילה עם חולים ובני משפחתם והמתבססת על עקרונות של תקשורת יעילה.
 3. להתחשב בגורמים תרבותיים המשפיעים על החולה (competence Cultural).
 4. לזהות ולנתח סוגיות אתיות בהקשר של טיפול רפואי ברמה הבסיסית

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיום הקורס הסטודנטים יוכלו לנהל ראיון רפואי, עפ"י עקרונות מודל קלגרי קיימברידג' אותו למדו, יוכלו לראיין חולים בדגש על רקע והשפעות תרבותיות על מצבם הרפואי וכן לנתח סוגיות באתיקה

רפואית עפ"י המודלים הנלמדים בקורס.

דרישות נוכחות (%) :

חובת נוכחות בהרצאות, תרגולים ובביקורים
הקליניים. 100%

שיטת ההוראה בקורס: שיטות ההוראה:

1. הרצאות פרונטליות או מוקלטות.
2. תרגולים בקבוצות קטנות
3. ביקורים קליניים במחלקות
4. למידה עצמית.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. נושאי הקורס בסמסטר א': 1 : תקשורת רופא - מטופל, 2: התחלת כשירות תרבותית 3. התחלת כישורים קליניים - תצפית סימסטר ב':
4. כשירות תרבותית
5. אתיקה ברמה הבסיסית.

חומר חובה לקריאה:

the biopsychosocial model 25 years later. francescBorrell-Carrio.

Ann. Fam. Med 2004;576-582

patients' perspective of GP non-verbal communication . Ludmila Marcinowicz.

British journal of GP. Feb. 2010

The impact of patient centered care on outcome. Moira Stewart.

The journal of family practice Sep. 2000

פרק 5 מתוך ספרו של ד"ר בנימין מוזס- אדם חסר פנים, משבר הזהות של הרפואה המודרנית .

משונים, ג'. (1999). סוציולוגיה. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 4 (תרבות) עמ' 58 - 85

נובל, א. (2007). תיווך לשוני ותרבותי של שירותים חברתיים: כשירות תרבותית בשירות הבריאות. הד

האולפן החדש, 91, 18 - 28.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 50 %

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 30 %

הערכת מנחה אישי / המדריך / הצוות 20 %

מידע נוסף / הערות: